

Datum
2022-02-28

Diarienummer
TN 00392-2021

Till Näringsdepartementet

Yttrande - Remiss - En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet SOU 2021:81

Remissinstansen diarienummer: N2021/02620

Övergripande kommentarer

Östersunds Kommun, anser att utredningen har gjort ett mycket bra arbete.

Östersunds kommun har dock en del synpunkter på utredningens förslag.

- Den föreslagna ändringen av vattenförvaltningsförordningen bör kompletteras så att det framgår att Havs- och vattenmyndighetens och SGU:s föreskrifter även ska ta upp hur samråd ska ske med vattenproducenterna och hur vattenproducenterna ska informeras om riskbedömning och riskhantering enligt artikel 8.
- Råvattenkontroll bör ske i den punkt där vatten tas in för beredningen och att omfattningen av råvattenkontrollen inte ska vara mer omfattande än vad som krävs för att syftet med kontrollen ska uppnås.
- Insamling och lagring av råvattendata bör enligt Östersunds kommun utvidgas till att även omfatta hur data från miljöövervakningen ska göras tillgängliga för vattenproducenterna. För att möjliggöra detta bör även Havs- och vattenmyndigheten medverka i den utredningen.
- Boverkets samordnande roll när det gäller material i kontakt med dricksvatten ska förtydligas.
- Den initiala insamlingen av uppgifter och en eventuell handlingsplan för minska läckage bör hanteras av Livsmedelsverket.
- Verksamhetsutövare ska inte behöva rapportera samma uppgifter till flera parter.
- Det behöver klargöras vem som ansvarar för bedömningen av vilka, av de uppgifter som ska samlas in och rapporteras till EU enligt artikel 8.2.a, som är känsliga och hur uppgifterna ska skyddas.

Kommentarer till specifika delar av remissen

Avsnitt 9 Parametervärden och punkten där dessa ska iakttas.

Artikel 4-6

Utredningens förslag:

Livsmedelsverket ska utifrån befintliga bemyndiganden i livsmedelslagen (2006:804) och livsmedelsförordningen (2006:813) besluta om vilka

parametervärden som ska fastställas för del A, B och C i bilaga I. Folkhälsomyndigheten ska besluta om vilka parametervärden som ska gälla för del D i bilaga I. Ett nytt bemyndigande om detta ska införas i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Det kan göras med stöd av utredningens föreslagna bestämmelse i 9 kap. 5 a § miljöbalken. Vidare uppfyller svensk rätt redan bestämmelsen om var parametervärdena ska iaktas.

Östersunds kommun synpunkter på förslagen:

Livsmedelsverket bör fastställa gränsvärden som kan ge bedömningen otjänligt med parametervärdena i del A och B i bilaga 1 som underlag. När det gäller parametervärdena som anges i bilaga C är det mindre tydligt att ett överskridande innebär en potentiell fara för människors hälsa och detta måste beaktas när Livsmedelsverket utarbetar nya dricksvattenföreskrifter.

Den övergångsperiod, för vissa nya parametrar i bilaga 1 del B, som anges i artikel 25 ska beaktas i de nya dricksvattenföreskrifterna.

Det är lämpligt att Folkhälsomyndigheten, som föreslås få ansvar för riskbedömning av fastighetsinstallationer enligt artikel 10, även fastställer parametervärden för del D i bilaga 1.

Östersunds kommun anser att det måste vara tydligt i myndighetsföreskrifterna att kvalitetsavvikelser i enstaka fastigheter på grund av fastighetsinstallationen inte ska medföra att det kan ställas krav på dricksvattenproducenten att ändra kvaliteten på det dricksvatten som levereras.

Avsnitt 10 Riskbaserad metod för vattensäkerhet

10.2 Artikel 8 Tillrinningsområden avseende uttagpunkt för dricksvatten

Utredningens förslag:

Nya bestämmelser ska införas i miljöbalken och vattenförvaltningsförordningen för att genomföra direktivets krav om riskbedömning och riskhantering avseende tillrinningsområdena för uttagpunkter för dricksvatten i svensk rätt. Det ska av dessa bestämmelser framgå att det är vattenmyndigheterna som ska utföra riskbedömningen och besluta om riskhanteringsåtgärder. Havs- och vattenmyndigheten och SGU får inom sina respektive ansvarsområden meddela föreskrifter om riskbedömningen. Havs- och vattenmyndighetens samlade ansvar för vattenförvaltningen inbegriper även de uppgifter som följer av 2020 års dricksvattendirektiv. Begreppet tillrinningsområde ska förstås som hela det område varifrån nederbörd eller annat vatten kan strömma mot eller avrinna till uttagpunkten för dricksvatten. Det är vattenmyndigheterna som ska bestämma tillrinningsområdena för uttagpunkter för dricksvatten inom respektive vattendistrikt. Eventuella gränsöverskridande tillrinningsområden får hanteras inom de kanaler som redan finns.

Östersunds kommun synpunkter på förslagen:

Östersunds kommun delar uppfattningen att det är nödvändigt att riskbedömningar och riskhantering avseende tillrinningsområden för uttagpunkter, samordnas med vattenförvaltningen enligt ramdirektivet för vatten. Med tanke på den begränsade tid som finns till förfogande innan direktivet ska

vara implementerat kommer det inte vara möjligt att genomföra de nödvändiga förändringar som vattenförvaltningsutredningen (SOU 2019:66) föreslog i sitt betänkande.

För att säkerställa att vattenmyndigheterna informerar och för en dialog med vattenproducenterna, om resultaten av riskbedömningarna och riskhanteringsåtgärderna enligt artikel 8 på ett fullgott och enhetligt sätt, bör en ändring i vattenförvaltnings-förordningen 7 a kap 7 § kompletteras enligt följande (understruken del):

Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges geologiska undersökning får inom sina ansvarsområden meddela närmare föreskrifter om hur och när de uppgifter som avses i 1 § ska utföras och redovisas, de riskhanteringsåtgärder som anges i 4 och 5 §§ samt hur vattenmyndigheterna ska samråda med och informera vattenproducenterna enligt 3§.

10.3 Artikel 8 Råvattenkontrollen

Utredningens förslag:

Den verksamhetsutövare som producerar dricksvatten har fortsatt ett ansvar att kontrollera det råvatten som tas in i vattenverket för att beredas till dricksvatten. Livsmedelsverket bör utifrån befintliga bemyndiganden i livsmedelslagen och livsmedelsförordningen förtydliga verksamhetsutövarens skyldigheter gällande denna kontroll i dricksvattenföreskrifterna. Livsmedelsverket och SGU bör få ett uppdrag att närmare undersöka hur råvattendata kan samlas in och hanteras samt hur vattenmyndigheterna kan få tillgång till de uppgifter som behövs i arbetet med vattenförvaltningen, beträffande riskbedömningen avseende tillrinningsområdena för uttagpunkter för dricksvatten.

Östersunds kommuns synpunkter på förslagen:

Förslaget att dricksvattensproducenternas skyldighet att utföra råvattenkontroll förtydligas i dricksvattenföreskrifterna är välkommet. I utredningen anges att den råvattenkontroll som ska utföras av dricksvattenproducenterna inte bör bli mer omfattande än vad som krävs för att uppnå syftet att ha en väl dimensionerad beredningsprocess och producera ett säkert dricksvatten. Det framgår tydligt i utredningen att råvattenkontroll sker i den punkt där vattnet tas in för beredning vilket Östersunds kommun anser lämpligt. Den övervakning som sker uppströms den punkt där råvattnet tas in är miljöövervakning och inte primärt vattenproducentens ansvar. Vattenproducenternas råvattenkontroll ska inte användas för att rätta till brister i den skattefinansierade miljöövervakningen.

Östersunds kommun delar således uppfattningen att råvattenkontroll ska ske i den punkt där vatten tas in för beredningen och att omfattningen på råvattenkontrollen inte ska vara mer omfattande än vad som krävs för att syftet med kontrollen ska uppnås. Detta måste beaktas när Livsmedelsverket tar fram föreskrifter om råvattenkontroll. Det är också viktigt att föreskrifterna om råvattenkontroll är tillräckligt tydliga och utförliga för att säkerställa en enhetlig tillämpning i landet.

Dubbelarbete bör undvikas och resultaten av vattenproducenternas råvattenkontroll kan vara ett värdefullt komplement till den statligt finansierade miljöövervakningen. Därför bör resultaten av råvattenkontrollen vara tillgängliga även för andra ändamål, under förutsättning att känsliga uppgifter som till exempel uttagpunkters geografiska lägen skyddas. På motsvarande sätt bör relevanta uppgifter från miljöövervakningen vara lätt tillgängliga för vattenproducenterna.

Vattenproducenter har behov av att ha tillgång till denna information löpande och inte enbart i samband med att riskbedömningen och riskhanteringen enligt artikel 8 redovisas. Det föreslagna utredningsuppdraget om insamling och lagring av råvattendata bör utvidgas, till att även omfatta hur data från miljöövervakningen ska göras tillgängliga för. För att möjliggöra detta bör även Havs- och vattenmyndigheten medverka i utredningen.

10.4 Artikel 9 Försörjningssystemet

Utredningens förslag:

Det är den verksamhetsutövare som producerar dricksvatten eller tillhandahåller det från en distributionsanläggning som ska utföra riskbedömningen avseende försörjningssystemet. Verksamhetsutövaren ska beakta riskbedömningen avseende tillrinningsområdet i detta arbete. Det ska därför införas en bestämmelse med innebörden att vattenmyndigheten ska informera verksamhetsutövaren om myndighetens riskbedömning avseende tillrinningsområdet. Det är upp till Livsmedelsverket att utifrån befintliga bemyndiganden i livsmedelslagen och livsmedelsförordningen meddela de föreskrifter som i övrigt behövs för att genomföra artikel 9 i svensk rätt. Mindre verksamhetsutövare ska under de förutsättningar som anges i artikel 9 undantas från kravet på att utföra en riskbedömning avseende försörjningssystemet. Det får anses vara upp till Livsmedelsverket att göra en sådan beräkning och bedömning.

Östersunds kommuns synpunkter på förslagen:

I utredningsdirektiven anges att den administrativa bördan för de olika aktörerna inte ska öka mer än nödvändigt och att vattenleverantörerna ska ges den flexibilitet som är möjlig enligt direktivet. Östersunds kommun stöder utredningens förslag att vattenleverantörer som tillhandhåller mindre än 100 m³/d eller försörjer färre än 500 personer bör undantas från kravet på att genomföra en försörjningsriskbedömning för att den administrativa bördan inte ska öka mer än nödvändigt.

När Livsmedelsverket tar fram föreskrifter för hur artikel 9, riskbedömning och riskhantering avseende försörjningssystemet, ska implementeras i Sverige är det viktigt att dessa föreskrifter bygger på tidigare svenska krav på användning av riskbaserade metoder som HACCP, MBA och QMRA.

10.5 Artikel 10 Fastighetsinstallationer

Utredningens förslag:

Bestämmelser om riskbedömningen avseende fastighetsinstallationer ska föras in i miljöbalken och förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Av dessa ska det framgå att det är Folkhälsomyndigheten som ska utföra riskbedömningen avseende fastighetsinstallationer. Samråd ska i vart fall ske med Boverket, Livsmedelsverket, Kemikalieinspektionen, Forsvarsinspektören för hälsa och miljö och länsstyrelsen. Riskbedömningen ska vara av övergripande karaktär och får inte avse enskild egendom. Riskbedömningen innefattar viss övervakning av legionella och bly. En sådan övervakning får inriktas på prioriterade fastigheter. Det är Folkhälsomyndigheten som bestämmer vad som är en prioriterad fastighet. Om Folkhälsomyndigheten begär det, ska kommunerna och länsstyrelserna lämna de uppgifter som myndigheten behöver för att utföra

riskbedömningen. Detsamma gäller för den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa.

På grundval av riskbedömningen kan åtgärder behöva vidtas. Sådana kan till exempel handla om att meddela nya föreskrifter med stöd av befintliga bemyndiganden, utfärda ny vägledning eller lyfta frågan till lagstiftaren om det behövs ett ändrat regelverk. Det kan också handla om att initiera utökad tillsyn eller på något annat sätt vidta åtgärder för att uppfylla kraven i direktivet. Det är upp till varje berörd myndighet, länsstyrelse eller kommun att med tillgängliga styrmedel vidta de åtgärder som riskbedömningen eventuellt visar behövs.

Östersunds kommuns synpunkter på förslagen:

Det är mycket bra att utredningen för ett resonemang om kriterier, om vad som kan göra att en fastighet ska prioriteras när det gäller övervakning av fastighetsinstallationen och inte bara som i direktivet lista exempel på vad som kan vara prioriterade fastigheter. Urvalet av vad som ska vara prioriterade fastigheter kommer att ge stor påverkan på vilka resurser som kommer att krävas för övervakning. Därför bör den föreslagna ändringen av 38 c § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, justeras så att det tydligt framgår att samrådet även ska avse vad som ska anses vara prioriterade fastigheter. Listan över de man ska ha samråd med bör kompletteras med SKR.

11. Material i kontakt med dricksvatten

Artikel 11 Minimikrav för hygien avseende material som kommer i kontakt med dricksvatten

Utredningens förslag:

Reglering om material och produkter i kontakt med dricksvatten omfattas av plan- och bygglagens tillämpningsområde. De nya bestämmelser som föranleds av artikel 11 i 2020 års dricksvattendirektiv ska därför huvudsakligen samlas i plan- och bygglagstiftningen.

En ny bestämmelse ska införas i 3 kap 9§ plan- och byggförordningen som tydliggör vilka krav som ska vara uppfyllda när det gäller material som kommer i kontakt med dricksvatten och som används i installationer för uttag, beredning, lagring eller distribution av dricksvatten vid uppförande, ändring eller underhåll av ett byggnadsverk.

Kemikalieinspektionen ska ansvara för Sveriges ansökningar till Echa enligt artikel 11.5 i direktivet. Myndigheten ska även ha ansvar för att ge vägledning till de ekonomiska aktörer som vill göra ansökningar enligt artikeln.

Boverket ska ansvara för marknadskontroll över produkter som omfattas av artikel 11 i 2020 års dricksvattendirektiv. Kemikalieinspektionen ska bistå Boverket i marknadskontrollen vad gäller produkternas kemiska egenskaper.

Boverket ska också vara ansvarig för samordning av frågor om material och produkter som kommer i kontakt med dricksvatten. Boverket är redan idag ansvarig myndighet för att lämna stöd och vägledning kring material och produkter i kontakt med dricksvatten. Myndigheten ska fortsätta att ha ett sådant ansvar. Den närmare regleringen kring testning och godkännande av slutmaterial kommer senare att slås fast i kommissionens genomförandeakt. Först när denna

finns på plats kan nya bestämmelser tas fram om testning och godkännande av slutmaterial och förbud mot att släppa ut produkter på marknaden som innehåller slutmaterial som inte är godkända. Sådana bestämmelser bör placeras i plan och byggförfordningen. För att regeringen ska kunna besluta om sådana nya bestämmelser ska det i plan och bygglagen regleras att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana material och produkter avsedda att komma i kontakt med dricksvatten som avses i artikel 11 i 2020 års dricksvattendirektiv. Boverket ska vidare bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om material och produkter avsedda att komma i kontakt med dricksvatten.

Östersunds kommuns synpunkter på förslagen:

Det är mycket efterlängtat av Östersunds kommun som dricksvattenproducent (men förmodligen även för våra leverantörer) att regelverket beträffande material i kontakt med dricksvatten förtydligas. Frågan om vilka material som är lämpliga i kontakt med dricksvatten är mycket komplex och kräver medverkan från flera olika myndigheter med olika kompetens och en av dessa myndigheter behöver känna ett särskilt ansvar för frågan och ha en samordnande roll. Genom utredningens förslag förtydligas Boverkets samordnande roll och Boverkets bemyndigande att meddela föreskrifter om material och produkter avsedda att användas i kontakt med dricksvatten. Östersunds kommun stöder utredningens förslag.

I de föreskrifter om material i kontakt med dricksvatten som kommer att tas fram är det viktigt att kommunens tillsynsansvar tydligt framgår. Eftersom det är föreskrifter som kommer att bygga på plan- och bygglagen kommer det vara byggnadsnämnderna som blir lokal tillsynsmyndighet. Frågan om material i kontakt med dricksvatten kommer att vara ny för byggnadsnämnder, det kommer därför finnas behov av både utbildning och tillsynsvägledning.

12. Beredningskemikalier och filtermaterial

Artikel 12 Minimikrav för beredningskemikalier och filtermaterial som kommer i kontakt med dricksvatten

Utredningens förslag:

Regleringen av beredningskemikalier och filtermaterial bör även framöver hanteras inom livsmedelslagstiftningen. Livsmedelsverket har befogenhet att meddela de föreskrifter som behövs för att genomföra artikel 12 i svensk rätt. Livsmedelsverket bör lämna stöd och rådgivning kring beredningskemikalier och filtermaterial samt hur föreskrifterna ska tolkas.

Det kommer ingå i den offentliga livsmedelskontrollen att se till att verksamhetsutövare som producerar och tillhandahåller dricksvatten uppfyller kraven på beredningskemikalier och filtermaterial.

Östersunds kommuns synpunkter på förslagen:

Eftersom artikel 12.3 innehåller en hänvisning till ”användning av relevanta europeiska standarder för beredningskemikalier och filtermaterial” är det viktigt att Livsmedelsverket samråder med SiS, när föreskrifter om beredningskemikalier och filtermaterial tas fram och i vägledning om tolkning av föreskrifterna. Detta framgår inte av utredningens förslag och bör förtydligas.

Livsmedelsverket positivlista över kemikalier som är tillåtna att användas vid beredningen av dricksvatten bör finnas kvar.

13. Vattenläckage

Artikel 4.3 Nytt krav att bedöma och åtgärda vattenläckage

Utredningens förslag:

En ändring ska göras i 13 § vattentjänstlagen som tydliggör att en huvudman är skyldig att underhålla en allmän va-anläggning och se till att den på ett tillfredställande sätt fyller sitt ändamål.

Livsmedelsverket ska av regeringen ges i uppdrag att göra en bedömning av vattenläckagenivåerna och av potentialen för minskat vattenläckage i Sverige. Livsmedelsverket ska vid genomförandet av uppdraget samråda med Havs- och vattenmyndigheten.

Om Sveriges läckagenivåer visar sig överstiga det av kommissionen framtida fastställda tröskelvärdet ska regeringen besluta om en handlingsplan med åtgärder som ska vidtas för att minska läckagenivån. Regeringen bör lämna ett särskilt uppdrag till Havs- och vattenmyndigheten att ta fram ett förslag till sådan plan.

Havs- och vattenmyndigheten ska få ett samordnande ansvar för tillsynen över att de åtgärder som framgår av handlingsplanen vidtas. Myndigheten ska också ge den vägledning som behövs för att handlingsplanen ska kunna genomföras på ett bra sätt.

Östersunds kommuns synpunkter på förslagen:

VA-huvudmannens ansvar för att underhålla ledningsnäten framgår av 13 § 3 i lagen om allmänna vattentjänster. Om anläggningen inte underhålls, kommer inte anläggningen kunna fylla sitt ändamål och tillgodose skäliga anspråk på säkerhet och kvalitet.

Det är ett bra förslag att frågan om en eventuell handlingsplan för att minska läckaget lyfts till den politiska nivå och att det är regeringen som ska besluta om handlingsplanen. Däremot är det inte bra att dela insamlingen av uppgifter om läckage och ta fram och utöva tillsyn av åtgärder enligt handlingsplanen på två myndigheter. Den svenska lagstiftningen när det gäller dricksvatten är komplex och svåröverskådlig. Att dela uppgifterna när det gäller kontroll av vattenläckaget på två centrala myndigheter bidrar inte till att göra systemet enklare. Östersunds kommun förespråkar att Livsmedelsverket ska ansvara för insamlingen av uppgifter och en eventuell handlingsplan. Att sprida information om ledningsnät på flera myndigheter ställer höga krav på informationssäkerhet.

Livsmedelsverket har redan i dag ett uppdrag gällande samordning av dricksvattenförsörjningen, som myndigheterna kommit fram till gemensamt genom den Nationella samordningsgruppen för dricksvatten som Livsmedelsverket leder.

15. Övervakning av dricksvatten

Artikel 13 Övervakning

Utredningens förslag:

Den verksamhetsutövare som producerar dricksvatten eller tillhandahåller det från en distributionsanläggning ska vara ansvarig för att övervaka dricksvattnet och

upprätta övervakningsprogram i enlighet med artikel 13.2 i 2020 års dricksvattendirektiv när det gäller den övervakning som avses i punkten a. Det kan även röra sig om den som tillhandahåller vatten från tankar. Detsamma gäller för den övervakning som följer av punkten c, vilket rör den bevakningslista som kommissionen ska ta fram, samt den operativa övervakningen som anges i punkten. Verksamhetsutövaren är även skyldig att vidta avhjälpande åtgärder och ge rådgivning samt information till konsumenterna vid bristande iakttagande av fastställda parametervärden. Livsmedelsverket ska med stöd av befintliga bemyndigande föreskriva om vilka skyldigheter som föreligger för verksamhetsutövaren. I detta ligger även att beakta den kommissionens bevakningslista.

Det ska fortsatt finnas ett krav på att verksamhetsutövarens faroanalys och övervakningsprogram fastställs av kontrollmyndigheten. Genom en sådan ordning säkerställs att verksamhetsutövaren utför riskbedömningen avseende försörjningssystemet och kontrollmyndigheten ges möjlighet att bestämma om verksamhetsutövaren kan minska sin övervakning av dricksvattnet, alternativt att övervakningen ska utökas.

Folkhälsomyndigheten ska ansvara för att den övervakning som ska ingå i riskbedömningen avseende fastighetsinstallationer även uppfyller relevanta krav i artikel 13 i 2020 års dricksvattendirektiv.

Motsvarande ansvar har vattenmyndigheterna för den övervakning som ska ingå i riskbedömningen avseende tillrinningsområdena för uttagpunkter för dricksvatten. Det är upp till Havs- och vattenmyndigheten och SGU att inom sina ansvarsområden meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för att genomföra artikel 8 och 13 i svensk rätt utifrån de bemyndiganden som utredningen föreslagit. I detta ligger även att beakta den bevakningslista som kommissionen ska ta fram och anpassa övervakningen efter denna.

Östersunds kommuns synpunkter på förslagen:

Östersunds kommun tycker att det är bra att verksamhetsutövarens faroanalys och övervakningsprogram även i framtiden fastställs av kontrollmyndigheten. Det är viktigt att föreskrifterna utformas så att kontrollmyndighetens fastställande inte blir ett hinder eller fördröjer genomförandet av åtgärder och anpassning av övervakningen om förutsättningarna ändras. Även om faroanalys och övervakningsprogram ska fastställas av kontrollmyndigheten har dricksvattenproducenten ansvaret för verksamheten.

Det är viktigt att den övervakning av vattenkvaliteten i prioriterade fastigheter som är en del av den riskbedömning enligt artikel 10 som Folkhälsomyndigheten ansvarar för, samordnas med övrig dricksvattenkontroll på lokal nivå.

17 Nya krav om information som ska lämnas till allmänheten

Artikel 17 Information till allmänheten

Utredningens förslag:

Det ska införas en ny bestämmelse i livsmedelsförordningen om skyldighet för verksamhetsutövare som producerar och tillhandahåller dricksvatten att lämna information i enlighet med kraven i artikel 17 i 2020 års dricksvattendirektiv.

Livsmedelsverket ska få lämna närmare föreskrifter om vilken information som ska lämnas och hållas tillgänglig för allmänheten.

Det kommer att ingå i den offentliga livsmedelskontrollen att se till att verksamhetsutövare som producerar och tillhandahåller dricksvatten uppfyller kraven på att sådan information lämnas och hålls tillgänglig.

Östersunds kommuns synpunkter på förslagen:

Artikel 17 och bilaga IV innehåller en del otydligheter. Det är en känslig avvägning mellan, den information om riskbedömning av försörjningssystemet som bör vara tillgänglig för allmänheten och de uppgifter som måste skyddas av säkerhetsskäl. Livsmedelsverket bör därför samråda med dricksvattenproducenterna när föreskrifterna om information till allmänheten ska utarbetas. Föreskrifterna bör vara utformade så att de inte innebär en markant ökad administrativ börda för vattenproducenterna att tillhandahålla informationen till kunderna.

18 System för rapportering

Artikel 18 Information om övervakning av genomförandet

Utredningens förslag:

Det är upp till respektive utpekad myndighet att fullgöra den rapporteringsskyldighet som följer av 2020 års dricksvattendirektiv genom att upprätta och sedan uppdatera de dataset som anges i artikel 18. Dataseten ska göras tillgängliga för Europeiska kommissionen, Europeiska miljöbyrån och Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar.

Livsmedelsverket ska fullgöra den rapportering som följer av artikel 18.1 a och c-e. En ny bestämmelse om detta ska införas i livsmedelsförordningen (2006:813). Livsmedelsverket får meddela föreskrifter om skyldighet för den verksamhetsutövare som producerar eller tillhandahåller dricksvatten att lämna uppgifter till Livsmedelsverket. Livsmedelsverket ska få möjlighet att förelägga den verksamhetsutövare som inte lämnar den information som Livsmedelsverket behöver för att fullgöra sitt uppdrag. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Havs- och vattenmyndigheten ska fullgöra den rapportering som följer av artikel 18.1 b och som rör information om den riskbedömning och riskhantering avseende tillrinningsområden för uttagpunkter för dricksvatten som utförts enligt artikel 8. En sådan skyldighet ska regleras i vattenförvaltningsförordningen (2004:660). Det är vattenmyndigheterna som ska förse Havs- och vattenmyndigheten med relevant underlag för att denna myndighet ska kunna fullgöra sitt uppdrag. Havs- och vattenmyndigheten får enligt 9 kap. 3 § vattenförvaltningsförordningen meddela närmare föreskrifter om hur och när dessa uppgifter ska redovisas.

Folkhälsomyndigheten ska fullgöra den rapportering som följer av artikel 18.1 b och som rör information om den riskbedömning avseende fastighetsinstallationer som utförts enligt artikel 10. En sådan skyldighet ska införas i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Östersunds kommuns synpunkter på förslagen:

Verksamhetsutövare ska inte behöva rapportera samma uppgifter till flera olika parter. Delar av den rapportering som utredningen föreslår ska gå direkt till

Livsmedelsverket avser uppgifter som idag ingår i det som rapporteras till de lokala kontrollmyndigheterna.

Eftersom kontrollmyndigheterna även i fortsättningen kommer vilja ha in uppgifterna kommer verksamhetsutövarna tvingas till en dubbelrapportering vilket bör undvikas. I utredningsdirektivet anges att den administrativa bördan för de olika aktörerna inte ska öka mer än nödvändigt. Östersunds kommun anser inte att detta är uppfyllt om verksamhetsutövarna måste rapportera samma uppgifter till både lokala och centrala myndigheter. Ett alternativ till dubbelrapportering eller att all rapportering ska gå via den lokala kontrollmyndigheten, är att Livsmedelsverket bygger upp en rapporteringsportal på motsvarande sätt som miljörapportsystemet enligt Miljöbalken, Svenska Miljörapporteringsportalen (SMP). Verksamhetsutövare rapporterar då in på ett ställe och lokala respektive centrala myndigheter hämtar de uppgifter de behöver från samma rapportering.

19 Informationsutbyte och sekretess

Utredningens förslag:

Befintliga bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen är tillräckliga för att skydda känsliga uppgifter i de riskbedömningar som enligt direktivet ska utföras gällande tillrinningsområden för uttagpunkter för dricksvatten, försörjningssystemet och fastighetsinstallationer.

Det behövs inte några nya sekretessbrytande bestämmelser för att möjliggöra det informationsutbyte som den riskbaserade metoden förutsätter mellan myndigheter och den som producerar eller tillhandahåller dricksvatten.

Berörda myndigheter och aktörer måste beakta bestämmelserna i säkerhetsskyddslagen vid informationsutbyte som rör säkerhetsskyddsklassade uppgifter. De möjligheter till undantag från att tillgängliggöra uppgifter som anges i artikel 17 ska utnyttjas. Livsmedelsverket ska närmare föreskriva om vilka undantag som får göras från informationsskyddigheten. Ett bemyndigande som ger myndigheten en sådan föreskriftsrätt föreslås i kapitel 17.

Även i fråga om vilka uppgifter som ska rapporteras till EU bör de möjligheter till undantag som anges i artikel 18 utnyttjas. Det ska framgå av livsmedelsförordningen, vattenförvaltningsförordningen och förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Det ska särskilt anges att säkerhetsskyddsklassade uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen inte ska omfattas av rapporteringen.

Det bör vara den verksamhetsutövare som producerar och tillhandahåller dricksvatten som ska avgöra vilka uppgifter som ska lämnas till Livsmedelsverket för vidare rapportering till EU. Gällande bestämmelser om personuppgiftsbehandling ska beaktas vid tillgängliggörandet av information till allmänheten och rapporteringen.

Östersunds Kommuns synpunkter på förslagen:

Det framgår inte av utredningens förslag vem som ska göra bedömningen, av vilka av de uppgifter som samlas in för riskbedömning och riskhantering enligt artikel 8.2.a som kan rapporteras vidare till EU. Det behöver klargöras vem som ansvarar för vilka av dessa uppgifter som är känsliga och hur uppgifterna ska skyddas.

Informationssäkerheten är viktig och Östersunds kommun bedömer att det finns brister i hanteringen av information mellan myndigheter idag. När det ska samlas känslig information från många kommuner/VA-huvudmän på ett och samma ställe krävs en hög skyddsnivå. Möjligheten att kommunicera säkert mellan myndigheter, kommuner och VA-huvudmän måste utökas eller till och med byggas upp för att rapportering ska kunna genomföras på ett säkert sätt. Förutom system för säker kommunikation behöver berörda myndigheter ha möjlighet till att lagra informationen på ett säkert sätt. Informationssäkerheten ska även beaktas när uppgifterna begärs ut från respektive myndighet. Det här kommer kräva utbildning i informationssäkerhet och säkerhetsskydd för alla inblandade. Att bygga upp säkra vägar för kommunikation och upprätta säker lagring kräver tid. Det arbetet kommer behöva startas upp direkt för att rapporteringarna ska kunna ske i tid.

22. Konsekvensutredning

Vattenläckage

Östersunds Kommuns synpunkter på konsekvensutredningen:

En generell rapportering av läckage från dricksvattennät och eventuella åtgärder för att begränsa läget på nationell nivå, är knappast verkningsfullt för en bättre hushållning av vattenresurser där det finns störst behov av detta. Det finns stora skillnader i behovet vattenhushållning, dels mellan olika delar av landet dels under olika tider på året. Svenskt Vatten ser frågan om att begränsa läckage lika mycket som en driftsäkerhets- och hygienfråga som en hushållningsfråga.

Hygienaspekterna gällande ledningsnät med högt läckage var också något som lyftes vid EU-parlamentets behandling av dricksvattendirektivet.

Läckage från dricksvattennät kan även vara en miljöfråga eftersom utläckage av dricksvatten kan belasta spillvattennäten och leda till att det blir svårare för reningsverken att minska utsläppsmängderna. När en eventuell handlingsplan tas fram är det viktigt att hushållnings- och hygienaspekter samordnas med miljöaspekterna på utläckage från dricksvattennät.

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Teknisk förvaltning

Yttrandet skickas till

Näringsdepartementet, n.remissvar@regeringskansliet.se

Näringsdepartementet, anders.wannberg@regeringskansliet.se.